

Відділ освіти Нікопольської райдержадміністрації

Компетентнісно-діяльнісний підхід до навчання інформатики: реалізація нових державних стандартів освіти

Презентацію підготував
вчитель інформатики
Капулівської ЗОШ
I-III ступенів
*Горобей Володимир
Вікторович*

Листопад 2015 р.

Сучасні тенденції, що викликають необхідність змін в освіті

- сучасні технології змінили комунікацію, співпрацю, навчання;
- знання знаходяться в мережах, спільнотах, а не лише на паперових носіях та пам'яті людини;
- люди навчаються через створення та підтримку зв'язків зі «знаючими» людьми, тому багато видів неявної навчальної діяльності відбуваються поза стінами класних кімнат.

Суспільство знань – що це?

- 1. Суспільство знань - це “купа комп'ютерів” та старий контент?
- 2. Що головне : комп'ютери чи контент?
- 3. Хто головний: учень чи вчитель?
- 4. Чому сьогодні ми всі говоримо про “інших” дітей?
Для них має бути “інший” контент?
- 5. А вчитель сьогодні “інший” чи має бути таким же?
- 6. Де брати комп'ютери, коли за вікном та в школі криза та тече дах?
- 7. Як будувати новий контент?
- 8.

Які з навичок 21 століття ми вміємо формувати у дітей?

- Інформаційна грамотність
- Висока продуктивність праці
- Винахідливе аналітичне мислення
- Швидкий пошук та обробка інформації
- Ефективне спілкування
- Проактивне творче ставлення до справ
- Робота у проектах
- Робота у команді
- Вирішення проблем
- Вміння брати відповідальність на себе
- Життєві компетентності

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти

- Державний стандарт ґрунтується на засадах **особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів**, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти

- **Особистісно зорієнтований підхід** до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.
- **Компетентнісний підхід** сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.
- **Діяльнісний підхід** спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища.

Етапи використання ІКТ на уроках вчителями (із досвіду)

- ❑ Фрагментарно
- ❑ Систематично, але в рамках старої освітньої парадигми знаннєвої) – використовує лише вчитель для трансляції знань. При цьому роль вчителя не помінялась
  - Учні фрагментарно використовують ІКТ для здійснення зворотного зв'язку
- ❑ Відбувається інтеграція ІКТ у навчальний процес
- ❑ Учні ефективно використовують ІКТ для створення нових знань та співпраці

Проектна діяльність

- *Навчальні індивідуальні та групові проекти орієнтовані на самотійну діяльність учнів – індивідуальну, парну чи групову.*
- *Проектування та реалізація навчальних проектів може здійснюватися за такими етапами:*
  - *визначення мети проекту із зазначенням здатностей, знань, умінь, навичок, яких повинні набути учні в результаті роботи над проектом;*
  - *презентація ситуацій, які дають змогу виявити одну чи кілька проблем з обговорюваної тематики;*
  - *висування гіпотез розв'язування виявленої проблеми («мозковий штурм»), обговорення й обґрунтування кожної з гіпотез;*
  - *обговорення методів перевірки прийнятих гіпотез у малих групах, обговорення можливих інформаційних джерел для перевірки висунутої гіпотези;*
  - *обговорення форми подання результатів;*
  - *робота індивідуально або в групах над пошуком фактів, аргументів, які підтверджують чи спростовують гіпотезу;*
  - *захист проектів (гіпотез розв'язування проблеми) кожною групою та засвоєння інформації всіма учнями класу;*
  - *порушення нових проблем.*
- *Оцінювання навчальних індивідуальних і групових проектів є обов'язковим для всіх учнів класу.*

Оцінювання індивідуальних досягнень учнів

- Для оцінювання індивідуальних досягнень учнів може бути використаний метод «Портфоліо». Таке оцінювання передбачає визначення критеріїв для внесення учнівських напрацювань до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки учня тощо.

Передумови успішної освіти (за доповіддю Жака Делора «Освіта: прихований скарб»):

- Навчитися пізнавати;
- Навчитися виконувати;
- Навчитися жити разом;
- Навчитися жити.

А це багато в чому залежить не від отриманих знань і вмінь, а від додаткових рис та вправності, на по значення яких і вживають поняття «компетенції» та «компетентності», що відповідають розумінню сучасних завдань освіти.

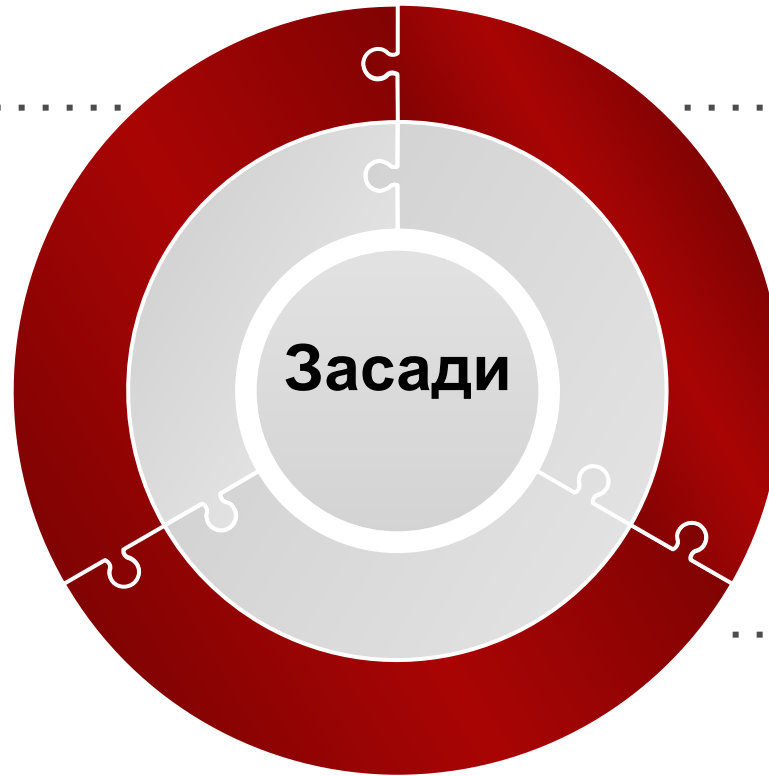

Умови реалізації нових державних стандартів освіти

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти

Особистісно-
зорієнтований
підхід

Компетентнісний
підхід

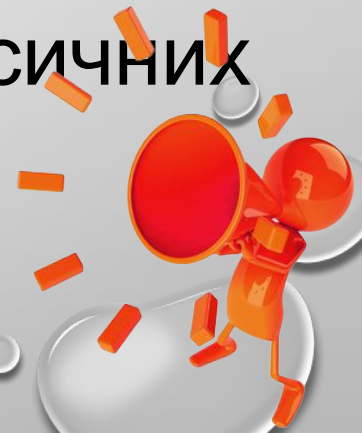
Навчання через
діяльність

Важливо пам'ятати

Компетентнісно-діяльнісний підхід –

лише один із чинників, що сприяють модернізації змісту освіти, він лише доповнює низку освітніх інновацій, не применшуючи значення класичних підходів.

Складові компетентності:

- Знання, а не просто інформація, що швидко змінюється. Різновиди знань, які необхідно вміти знайти і спрямувати в русло своєї діяльності.
- Уміння використовувати ці знання в конкретній ситуації; розуміння, яким способом можна здобути ці знання.
- Адекватне оцінювання — себе, світу, свого місця у світі, конкретних знань, необхідності їх для своєї діяльності, а також методу їх отримання та використання.

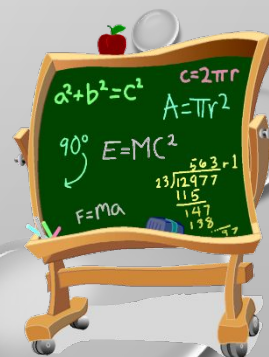
Формула компетентнісно-діяльнісного підходу до навчання:

Цю формулу логічно можна подати в такий спосіб:

компетентність = мобільність знань + гнучкість методу + критичність мислення.

Нові державні стандарти освіти протистоять:

- Традиційному предметному навчанню, в основі якого — ідея трансляції та засвоєння знань (інформації);
- Селективній, дворівневій (знає — не знає) системі оцінювання;
- Примусовим формам організації навчальних занять (як у конвеєрному способі організації праці);
- Вертикальній, ієрархічно організованій системі адміністративного керування.

Що дає формування компетентностей...?

Дитині - підтримку позитивної мотивації, розвиток інтересу;

Батькам – оптимальні умови навчання і розвитку дитини;

Вчителю – професійне зростання;

Школі – зміцнення позитивного іміджу;

Суспільству – підвищення якості шкільної освіти.

Компетентнісний підхід

Компетентнісний підхід в освіті – це організація освітнього процесу, для якого пріоритетною метою є формування ключових компетентностей.

Принципи компетентно-діяльнісного підходу в освіті:

- Освіта для життя, успішної соціалізації в суспільстві та особистісного розвитку на основі засвоєння учнями соціально значущих умінь (компетенцій).
- Оцінювання для надання можливості учневі самому планувати свої освітні результати й удосконалювати їх у процесі постійної самооцінки.
- Різноманітні форми організації самостійної, осмисленої діяльності учнів на основі власної мотивації та відповідальності за результат.
- Матрична система управління, делегування повноважень, залучення батьків, учнів і людей із зовнішнього оточення до управління освітою та оцінювання діяльності, свобода вчителя у виборі засобів прищеплення учням соціальних пріоритетів (компетенцій).

З якими підходами до навчання пов'язаний компетентісний підхід?

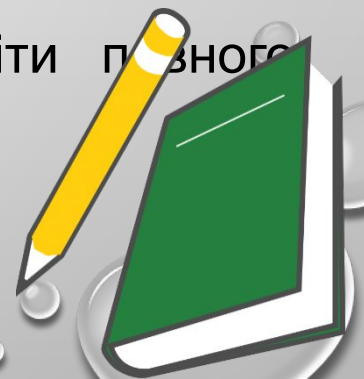
- Компетентісний підхід тісно пов'язаний із такими підходами до навчання, як
  - **особистісно орієнтований** (потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі “для всіх” на суб'єктивні надбання одного учня, що їх можна виміряти);
  - **діяльнісний** (може бути реалізований тільки в діяльності, тобто в процесі виконання конкретним учнем певного комплексу дій).

Що означає для освіти переорієнтація на новий компетентісно-діяльнісний підхід?

Слід відмовитися від так званої енциклопедичності змісту шкільного навчання і формувати в школярів передовсім ті знання, які є необхідними для виконання практичних, ситуативних, особистісно - орієнтованих комунікативних завдань.

Необхідно поглиблювати диференціацію навчання, особливо профільного, тобто відмовитися від засвоєння всіма учнями знань і вмінь, що є базовими лише для професійної освіти певного профілю.

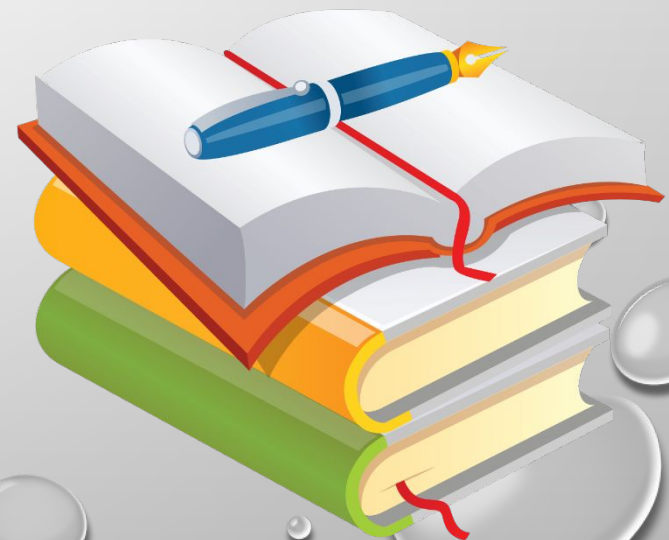
Ключові компетентності

Ключові компетентності – це універсальні компетенції (коло питань, здібності, уміння), що можуть застосовуватись в різних життєвих ситуаціях, і необхідні для успішної реалізації людиною всіх основних життєвих ролей: громадянина, члена родини, члена суспільства, захисника Вітчизни, робітника тощо.

Перелік ключових компетентностей, визначених наказом МОН № 371

- Вміння вчитися,
- Здоров'язберігаюча,
- Загальнокультурна,
- Соціально-трудова,
- Інформаційна (ІКТ)

Які є ключові компетентності?

□ **Навчальна** (уміння здобувати інформацію з різноманітних джерел різними способами, виділяти головне, аналізувати, оцінювати, використовувати на практиці; складати алгоритм навчальної діяльності; здійснювати навчальну діяльність у взаємодії; прогнозувати результат такої діяльності, докладати зусилля до його досягнення; формулювати, висловлювати, доводити власну думку; здатність навчатися протягом усього життя, підвищувати професійний рівень);

□ **Здоров'язберігаюча** (здатність зберігати фізичне, соціальне, психічне та духовне здоров'я – своє та інших людей);

Які є ключові компетентності?

- ❑ **Соціальна** (здатність до співробітництва в групі та команді, мобільність, вміння адаптуватись і визначати особисті цілі та виконувати різні ролі й функції в колективі, планувати, розробляти й реалізовувати соціальні проекти індивідуальних і колективних дій; вміння визначати й реалізовувати мету комунікації в залежності від обставин; підтримувати взаємини; розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях);
- ❑ **Загальнокультурна** (спроможність аналізувати й оцінювати досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному й духовному контексті сучасного суспільства; знати рідну й іноземні мови, інтерактивно їх використовувати; опановувати моделі толерантної поведінки, створювати умови для конструктивної співпраці в умовах культурних, мовних і релігійних відмінностей між людьми та народами; застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на систему загальнолюдських цінностей);

Які є ключові компетентності?

- ❑ **Компетентність щодо інформаційних і комунікативних технологій** (уміння використовувати джерела інформації, зокрема ІКТ, для власного розвитку, технічна компетентність, уміння раціонально використовувати комп'ютер для пошуку, опрацювання й систематизації, зберігання й передавання інформації, оперувати технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства);
- ❑ **Громадянська** (здатність орієнтуватися в проблемах суспільно-політичного життя, здійснювати захист своїх громадянських прав та інтересів; взаємодіяти з органами державної влади на користь собі й суспільству);

Вимоги до сучасного вчителя для реалізації нових стандартів освіти

- Працювати в команді;
- Приймати самостійні рішення;
- Мобільно перебудовуватися;
- Ставити і вирішувати нові професійні задачі;
- Самостійно вивчати і запроваджувати професійні новації..

Ключові компетентності педагога

Професійна компетентність

Особистісна компетентність

Соціальна компетентність

**Здоров'язберігаюча
компетентність**

**Компетентний
учитель**

Методичний посібник для вчителя

1

Рекомендації щодо використання інноваційних методів та форм навчання, засобів візуалізації навчального матеріалу

2

Детальні інструкції до виконання учнями завдань, їх розв'язки

3

Рекомендації щодо організації роботи з комп'ютером з урахуванням різних умов

4

Особливості та переваги використання формувального оцінювання

5

Розгорнуті конспекти уроків

Очікувані результати

Учень

**Розвиток
Компетентність
Зацікавленість
Результат**

Вчитель

**Інноваційність
Творчість
Бачення
перспектив**

Батьки

**Довіра
Співпраця
Зацікавленість
у результатах**

Дякую за увагу!